

Žvėrių karnavalas

Du broliukai Džeimsas ir Tomas labai nuobodžiavo. Mama liepė jiems kuo nors užsiimti – susitvarkyti savo kambarį arba paskaityti knygą. Spintoje jų buvo daugybė, bet Džeimsas išsirinko knygą apie nuostabiuosius Žemės gyvūnus. Kai broliai perskaitė apie liūtus, vėžlius, žuvis ir rojus paukščius, atsivėrė už knygų lentynos esančios slaptos durys...

Spausk kiekviename puslapyje esantį natos ženklą, kad „Žvėrių karnavalo“ istorija atgytų.

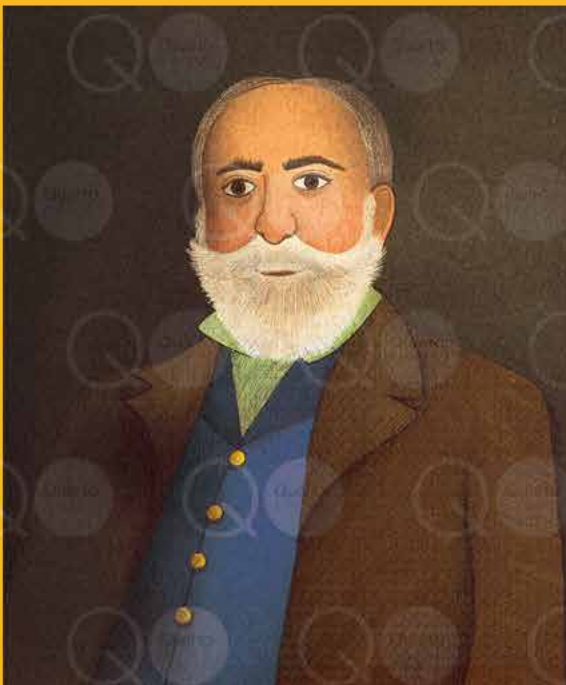

Džeimsas žengė pro duris ir iš karto
susidūrė su išdidžiu ir smalsiu liūtu. Didingas žvėris letena
patapšnojo jam per petį: „Aš esu šio krašto karalius, mitybos grandinėje užimu
aukščiausią vietą. Sveikas atvykęs į mano stebuklingą karalystę. Ar nori išgirsti,
kaip riaumoju?“ Džeimsas spoksojo į jį išpūtęs akis. „ROOOOAR! Neblogai“, – mirktelejo
liūtas, nagais lygindamas susivėlusius karčius. Liūto riaumojimas nuskriejo
už daugelio mylių ir apkurtino Džeimsą. Jis jau ėmė manyti,
kad karščiuoja arba užmigo skaitydamas...

Šarlis Kamilis Sen Sansas

gimė 1835 m. Prancūzijoje. Talentingas berniukas pradėjo groti pianinu labai ankstyvame amžiuje. Būdamas penkerių surengė savo pirmąjį koncertą. Šešiolikos metų parašė pirmąją simfoniją. 1886 m. Sen Sansas sukūrė linksmą muzikinę siuitą „Žvėrių karnavalas“. Pats kompozitorius ją laikė muzikiniu pokštu ir nemanė, kad publika rimtai priims šį kūrinį, jei jis kada nors bus atliktas viešai. Tačiau šiandien „Žvėrių karnavalas“ yra žinomas visame pasaulyje – tai puiki įžanga į klasikinę muziką.

Siuitą sudaro keturiolika pjesių, tačiau šioje knygelėje susipažinsite su dešimt muzikinių pasakojimų. „Žvėrių karnavale“ daug pokštų, jis kviečia nerti į fantazijos pasaulį. Kiekviena pjesė padeda įsivaizduoti gyvūną, kurio vardu yra pavadinta. Išklausk kitame puslapyje esančias muzikines ištraukas. Kokius vaizdinius tavo vaizduotėje jos nupiešia? Kurios pjesės tau sukelia juoką ir kodėl?

Versta iš: *The Story Orchestra: Carnival of the Animals*,
Buster Books, Frances Lincoln Children's Books, an imprint of The Quarto Group, 2020

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-609-01-4589-0

The Story Orchestra: Carnival of the Animals © 2020 Quarto Publishing plc
Illustrations © 2020 Jessica Courtney-Tickle. Written by Katy Flint

© Vertimas į lietuvių kalbą, Daiva Krištopaitienė, 2021
© Leidykla „Alma littera“, 2021

Muzikos licencija: Naxos Rights US Inc.
(Slovak Radio Symphony, Ondrej Lenárd, 1990)
Muzikos fragmentai buvo redaguoti šios knygos formatui.
Camille Saint-Saëns muzika išleista 1886 metais.

Iš anglų kalbos vertė Daiva Krištopaitienė
Redaktorė Dovilė Svetikienė
Maketavo ir viršelį lietuviškam leidimui pritaikė Ligita Plešanova

Tiražas 4 000 egz.
Išleido leidykla „Alma littera“, Ulonų g. 2, LT-08245 Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spausdinta Kinijoje

ŽODYNĖLIS

Glissando – sklandus, greitas perėjimas nuo vieno garso prie kito

Metalofonas – muzikos instrumentas, sudarytas iš metalinių plokštelių, mušamų mediniais plaktukais

Pjesė – nedidelis, išbaigtas, dažniausiai instrumentinis, muzikos kūrinys

Frazė – grupė natų, kurios yra ilgesnio muzikos kūrinio dalis

Tonas – tam tikro aukščio muzikos garsas

Tremolo – greitas vieno ar kelių garsų kartojimas grojant styginiais ar pučiamaisiais instrumentais

Tembras – garso spalva, būdinga žmogaus balsui arba muzikos instrumentui

Valsas – šokis, šokamas pagal trijų ketvirtinių metro muziką

Ksilofonas – muzikos instrumentas, sudarytas iš 12 medinių plokštelių, mušamų mediniais plaktukais

Ar atsimeni,
kur šie garsai
suskamba
pasakoje?

5 („Akvariumas“)

Šioje siuitos dalyje pagrindinę melodiją atlieka fleita ir styginiai. Jai skambant vaizduotėje išskyla būriai grakščiai plaukiojančių žuvų. Mojuodamos uodegomis jos keičia plaukimo kryptį, lygiai taip pat kaip melodija keičia toną. Fortepijonų skleidžiami garsai mirguliuoja, sklinda kaip vandens raibuliai.

4 („Dramblys“)

Kurdamas didelio ir gremėzdiško dramblio paveikslą Sen Sansas panaudojo valsio melodiją, kurią griežia kontrabosas. Kontrabosas yra nuostabus instrumentas, pasižymintis žemu ir sodriu garsu, tačiau orkestre jis paprastai neatlieka solo partijos. Vis dėlto jo tembras labai tinka dramblio vaizdiniui sukurti. Pjesė parašyta *allegro pomposo* forma. „Allegro“ reiškia „greitai ir linksmai“, o „pomposo“ – „oriai ir iškilmingai“. Klausydamasis kūrinėlio gali pajusti abu muzikos atspalvius.

10 (Finalas, II dalis)

Patogumo dėlei finalą padalijome į dvi dalis. Šioje dalyje fortepijonas vėl groja treles, girdėtas įžangoje. Čia taip pat slepiasi gyvūnai iš kitų siuitos pjesių. Ar girdi styginius, kurie šuoliuodami nuo žemų prie aukštų garsų griežia asilo bliovimą primenančią melodiją? Visi gyvūnai susirenka kartu ir sukuria muzikinį šėlsmą. Kaip ir tradicinė simfonija, kūrinys baigiasi trimis akordais – tik tylesniais.

3 („Vėžliai“)

Šią siuitos dalį galima laikyti klasikiniu muzikiniu pokštu. Styginiai instrumentai griežia labai lėtą energingo šokio kankano, kurio metu šokėjos aukštai kilnoja kojas, versiją. Paprašyk suaugusiojo surasti Žako Ofenbacho „Kankaną“ ir palygink abu kūrinėlius. Sen Sanso draugai, įsivaizduodami lėtai rėpliojančius vėžlius kaip šokėjus, turbūt skaniai juokėsi. Fortepijonas mėgdžioja pasikartojančius, atsargius vėžlių žingsnius.

6 („Paukštidė“)

Šioje pjesėje svarbiausias vaidmuo tenka fleitai. Jos skaidrūs garsai, greitai kylantys aukštyn ir krentantys žemyn, primena sparnų plazdėjimą. Prieš mūsų akis atgija smalsus mažas paukštelis, nardantis tarp šakų ir paukštidės sienų. Fone energingai griežia styginiai instrumentai. Jų išgaunamas virpantis tremolo sukuria vaizdą namo, kuriame skraido daugybė spalvingų paukščių.

8 („Gulbė“)

Kaip ir pats paukštis, jo vardu pavadinta pjesė yra nuostabi, bet paprasta. Daininga violončelės melodija – tai gulbės kūnas, grakščiai sklendžiantis vandens paviršiumi. Čiurlenantis fortepijono garsas – jos kojos, besiiriančios po vandeniu. Tai vienintelė siuitos pjesė, kurią Sen Sansas prieš mirtį leido atlikti viešai.

9 (Finalas)

Finalas yra pati gyviausia ir energingiausia „Žvėrių karnavalo“ pjesė. Joje savo partijas atlieka visi instrumentai, tarytum visi gyvūnai būtų susirinkę paskutiniam pasirodymui. Dar kartą išklausyk visas pjeses, po kiekvienos sugrįždamas į finalą. Ar girdi skambant pažįstamus fragmentus ir instrumentus? Finalas prasideda ksilofono melodija, tarytum fosilijos vadovautų paradui.

2 („Karališkasis liūtų maršas“)

Muzika skamba didingai ir šiek tiek grėsmingai – toks ir yra žvėrių karalius. Fortepijonas, violončelė ir kontrabosas groja kylančią ir besileidžiančią chromatinę gamą, kuri primena liūto riaumojimą. Chromatinė gama sudaroma iš garsų, tarp kurių atstumas lygus pustomiui. (Panaudojami visi 12 juodų ir baltų fortepijono klavišų.)

7 („Fosilijos“)

Trumpi, šaižūs ksilofono garsai skamba taip, lyg senoviniai gyvūnai grotų savo kaulais arba kaukšėtų kojomis į marmurines grindis. Šioje pjesėje Sen Sansas šaiposi iš savo kūrinio „Danse macabre“, kurį atliekant taip pat naudojamas ksilofonas. Jis skamba *allegro ridicolo* (greitai ir juokingai) forma parašytoje simfoninės poemos pradžioje. Paklausyk abiejų kūrinų ir rask panašumų.

1 (Įžanga)

Įžanga sukuria karnavalo laukimo nuotaiką. Pasikartojančių fortepijono trelių fone styginiai instrumentai, pradėdami kontrobosus ir baigiant pirmuoju smuiku, griežia trijų natų frazę. Frazė vis greitėja, aukštėja ir garsėja – kažkas artinas! Įsiklausyk, kaip du fortepijonai tuo pačiu metu skambina *glissando* – vienas aukštyn, kitas žemyn. Paskui stoja tyla ir mes, užgniaužę kvapą, laukiame, kol pasirodys pirmasis gyvūnas.